

Riiksuávtõõzz asetõs

sää'masetõõzz mu'ttmest

Riiksuávtõõzz tu'mmstõõgg meâldlânji
muu'ttet sää'masetõõzz (133/1997) 16 da 18–22 §, 29 § 4 da 5 momee'nt, 31 § 1 momee'nt
jáá'dtemkâplõõgg da 10 páái'k di 32, 44, 45 da 55 §, nákmén ko tõin lie 29 § da 31 § 1
momee'nt jáá'dtemkâplõk asetõõzzâst 288/2017 da 32 § asetõõzzâst 593/2007, náái't:

16 §

Plaane'tkkõõzz tuejjummuš

E'tkkõõzz sää'mlää'jj 27 §:st jurddum máadd ânmmõõžž kuõskki plaanân tuejjad taarb
mie'ldd jie'llemviõkk-kõõskõõzz meârrõõzz vuâdald jie'llemviõkk-kõõskõõzz ve'rgõoumaz.
Jie'llemviõkk-kõõskõõs vuâitt u'vded su'nne vuâ'ppõõzzid tõ'st, mâid plaan tuejje'mmen âlgg
vâ'ldded lokku.

Plaanâst â'lgge pue'tted õlmmsa vuâddeemvuâllsa tääl, vuu'd da jee'res ouddõõzz, tõi vuei'tlva
vuâžžai da kaaupšemhââ'dd mã'hssem- da jee'res luõvtem-määineezvui'm.

Kuâ'ss plaan ij leäkku tarbb tuejjeed, tuejjad jie'llemviõkk-kõõskõõs kaaupšemu'tmmstõõgg
sää'mlää'jj 29 § meâldlânji.

18 §

Plaan ravvummuš

Jie'llemviõkk-kõõskõõs âlgg i'lmmted tuejjuum plaane'tkkõõzzâst tuõdštõõzzlânji Aanar
kádda da sää'msuávtõ'sse di máadd oocjid. Jõs vuu'dest ij leäkku primmum le'be ravvuum
káá'vvtummuš, plaane'tkkõõzz âlgg še ââ'nned Aanar kââ'ddest õlmmsesst vuei'nnemnalla 30
peei'v ääi'j tõn mânᶑa, ko vuei'nnemnalla piiijmõõžžâst lij i'lmmtum nu'tt ko kââddlaž
i'lmmtõõzzid kââ'ddest õlmstââ'ttet. Plaane'tkkõ'sse täädte'mes ää'sšvuâzzlaž âlgg tääimted
keerjlaž mošt'tõõzz plaan vuâstta jie'llemviõkk-kõõskõ'sse ouddâl vuei'nnemnalla âârramáai'j
puuttmõõžž.

Jie'llemviõkk-kõõskõõs ravvad plaan. Jõs jällmõõžž leät e'tkkääm ââ'nnemnalla jee'res ko tän
lää'jj meâldlaž mie'rid ij-ga jie'llemviõkk-kõõskõõzzâst jee'resâ'rnn lää'jjest le'ddi šiõtlmi
nuâjain leäkku vuõiggâdvuõtt luõvted riikk maddjällmõõžž, jie'llemviõkk-kõõskõõs âlgg jiijjâs
ciâklmin se'rdded plaan täin vue'zzin mädd- da meä'cctâällministeria čâu'ddemnalla.

Jie'llemviõkk-kõõskõõs tu'mmai maddvuâžžamoocmõõžž heelgummšest le'be tõn
puuttmõõžžâst, jõs oocci ij leäkku jáä'kkam 17 § meâldlânji uvddum kââčč le'be ij tieu'd máadd
vuâžžmõõžž oudldõõzzid le'be oocci ij jue'tk maddvuâžžamoocmõõžžâs. Jie'llemviõkk-
kõõskõõs âlgg ouddâl ää'sš čâuddmõõžž veâl kuullâd oocci, jõs kuullmõõžž jeät leäkku ju'n
čõõdta plaan kiõtt'tõõllmõõžž õhttvuõdâst.

19 §

Kauppkée'rij tuejjummuš da vuâllaķee'rijtummuš

Kauppkii'rijid tuejjad da vuâllaķee'rijat riikk peä'lest jie'llemviõkk-kõõskõõs.

Vue'stti âlgg vuâllaķee'rtjed kauppķee'rij jie'llemviðkk-kððskððzz piijjâm 30 suutk kokksaž mie'rrâai'j se'st ääštððzzin, što jie'llemviðkk-kððskððs vuäitt kiðččâd vuðiggâdvuðð vuästmð'sše puuttâm.

Jee'res meärra ko sää'mlää'jj mie'rid luðvtemuuâllsaž jällmððžž vue'zzeld kauppķee'rij tuejjad da vuâllaķee'rtjat riikk peä'lest jie'llemviðkk-kððskððs, jðs tðt lij ravvääm määdð äänmððžž kuðskki plaan le'be jee'resnalla tu'mmjam luðvtummšest. Muðoi mädd- da meä'cctäällministeria ään huðl peäggum tääimain.

20 §

Hâä'dd o'dðest mie'rnumuš

Jðs ouddâl kauppķee'rij vuâllaķee'rtjummuž vuâmmšet, što hâä'dd mie'rnumušest lij šðddâm la'skķeemvâä'kk le'be jee'res äiprjðs, jie'llemviðkk-kððskððs ravvad hâä'dd o'dðest. Kuä'ss kððččmðš lij mädd- da meä'cctäällministeria ravveem määdð äänmððžž kuðskki plaanâst, mädd- da meä'cctäällministeria ravvad hâä'dd. Jðs la'skķeemvâä'kk le'be jee'res äiprjðs lij occkaž, tðn vuet'et kue'dðed vuðigeekani.

Jie'llemviðkk-kððskððs le'be, jðs kððččmðš lij mädd- da meä'cctäällministeria ravveem määdð äänmððžž kuðskki plaanâst, mädd- da meä'cctäällministeria ravvad še te'l hâä'dd o'dðest, jðs tääl le'be vuu'd äryv lij miärkteeinalla mottjam hâä'dd mie'rnumuš mâñña ij-ga kauppķee'rij leäkku veäl vuâllaķee'rtjum.

Mâid 2 momee'ntest šiðtteet, jää'kket suävledei vue'zzin še luðvtemuuâllsaž vuässððzzi da vuðiggâdvuðð vue'zzeld.

21 §

Riikk vuäžžmððžž ääsktððzz

Jie'llemviðkk-kððskððs âlgg äänned huðl tð'st, što ääsktððzz lie nokk pue'r riikklääinain da kaaupšemhâ'ddvuäžžmððžžin. Jie'llemviðkk-kððskððs maaccat še ääsktððzzid kiiddâlm vuä'msteeja, ko riikkläinn da kaaupšemhâ'ddvuäžžmðš lie loopp räjjä mahssum.

22 §

I'lmmtðs Mäddmetteemstroi'ttla

Jie'llemviðkk-kððskððs âlgg i'lmmted sää'mlää'jj nuäjain šðddâm kiiddðs jällmððžž luðvtummšin, mie'ldd looggee'l še peäggum lää'jj äälgeällsaž mie'rid šðddâm luðvtummšid, mâä'jeekani Mäddmetteemstroi'ttla.

29 §

Mâä'jummuž da korggluðvâsvuðð

Jie'llemviðkk-kððskððs meätt ooccmððžž vuâðald mâä'jummuž da korggluðvâsvuðð, ko Aanar kâä'dd mäddvu'vddjie'llemvue'kkve'rgğnek lij ouddam ciälkâlm ooccmððžž diðtt.

Jie'llemviðkk-kððskððs vuäitt miðttâd mâä'jummuž da korggluðvâsvuðð mie'rnumuš määinaivui'm le'be jârrâ'sted miðttum hiälptððzz, jðs tðt keäčč, što tððzz lij mäinn mâä'jummuž miðttâm-määinai mie'ldd.

31 §

Läain luõväsceälkkmöš

Tõn lää'ssen, mäid sää'mlää'jj 37 § 1 momée'ntest šitõteet, jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt mie'rreed riikk-läain obbnēs le'be vuäzzas tä'lles määust mä'hssemnalla.

10) jõs läain vuäžžai lij läain kaggmõõžž mænna pue'tti viid ee'jj ääi'j pääkkteei mäaintää jõskkäm läain miõttmõõžž vuädđan le'ddi toi'mmjummšes le'be miärkteeinalla tuõ'ppjam tõn le'be jie'llemviõkk-kõõskõõžž miästtmõõžžtää luõvtam tuärjjõõžž vue'lnn äärrii ää'nmemjällmõõžž; le'be

32 §

Kaapšemhâ'ddvuäžžmõõžž luõväsceälkkmöš

Jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt ceä'lkked luõväs riikk kaapšemhâ'ddvuäžžmõõžž, sää'mlää'jj 33 § 1 momée'ntest jurddum koolvuässõõžž mie'ldd looggee'l, obbnēs le'be vuäzzas tä'lles määust mä'hssemnalla suävledee vue'zzin seämma vuädaiuvi'm ko läain vuei'tet ceä'lkked luõväs oudpeä'lnn 31 § 1 momée'nt 2, 4–6 da 8–11 päai'k mie'ldd. Jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt še ceä'lkked luõväs vuäžžmõõžž obbnēs le'be vuäzzas, jõs täälst le'be lää'ssvuu'dest le'ddi rajlmid jeät leäkku puällääsktam tiudd äärvsteez. Riikk-koon-tär vuäitt lää'ssen ceä'lkked luõväs riikk kaapšemhâ'ddvuäžžmõõžž jää'kktee'l, mäid 31 § 2 momée'ntest šitõteet.

44 §

Rää'jtõõžzin luõväspeästtmõõžž da seerd

Sää'mlää'jj 36 §:st da 38 § 3 momée'ntest jurddum lää'v, rää'jtõõžzin luõväspeästtmõõžž da oudteäd kuõskki ooccmõõžž älgg tääimted Aanar kää'dd mäddvu'vddjie'llemvue'kkve'rggnekka, kää'tt vuõltad tõn jiijjäs ciälklmin jie'llemviõkk-kõõskõ'sse. Ooccmõõšše älgg õhtteed tääl luõvtemke'erj alggveärlaž le'be vuõiggân tuõđštum kopion le'be hämmaz luõvtemke'erjen.

Ko tääl le'be vuu'd, koon la'stai sää'mlää'jjest jurddum kaapšemhâ'ddvuäžžmõš le'be läinn, obbnēs le'be vuäzzas luõvtet nobba jeät-ga kaapšemhâ'ddvuäžžmõõžž le'be läain mie'rroku mä'hssemnalla määust, jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt ooccmõõžž vuädald se'rdded kaapšemhâ'ddvuäžžmõõžž le'be läain obbnēs le'be vuäzzas luõvtõsvuäžžai va'steemnalla.

Seerd kuõskki ooccam-mõõntõõllmõõžžäst lij viõggäst, mäid 1 momée'ntest šitõteet. Ooccmõõšše õhttuum luõvtemke'erj le'be tõn häämas älgg ää'nned se'st luõvtõsvuäžžai čõnnõõttmõõžž tõ'st, što son völdd vuäžžmõõžž suu va'steemnalla.

45 §

Mäddmetteemstroi'tel tuäj

Mäddmetteemstrooi'tel älgg tuejjeed jie'llemviõkk-kõõskõõžž i'lmmtõõžž vuädald kiiddälmrekisteera di lää'jjčuärvvam- da kiddeemrekisteera ää'sšvuäzzlaž tääl päikka meärkkõõžž tõ'st, što sää'mlää'jj nuäjain vuädđuum tääl lij peäggum lää'jj 36 § 1 da 2 momée'ntest jurddum rää'jtõõžzi vuällsaž.

Kuä'ss jie'llemviõkk-kõõskõs lij sää'mlää'jj 36 § 2 momée'nt nuäjain peästtam luõväs tääl le'be tõn vue'zz peäggum lää'jj meäldlaž rää'jtõõžzin, älgg jie'llemviõkk-kõõskõs i'lmmted tõ'st

oudâs Mäddmetteemstroï'ttla kôöččmôöžžâst âarraï räâ'jtôözzid kuöskki meärkkôözz meädda vä'lddem diött kiiddâlmrekistee'rest di lää'jjčuârvvam- da kiddeemrekistee'rest le'be meärkkôözz tuejjeem diött tääl luöväspeästtmôöžžâst räâ'jtôözzin. Mââimôôsân peäggum lij še viöggâst, kuâ'ss jie'llemviökk-kôöskôöskôs lij riikke mââust puättam tääl le'be tön vue'zz ôhttvuöðâst tu'mmjam, što tön ââ'net jee'res ko säâ'mlää'jj le'be luättjie'llemvue'kklää'jj mie'rid.

55 §

Räâ'jtôözzin luöväspiâssmôöš

Kuâ'ss säâ'mlää'jj 67 §:st jurddum jällmôöš, kââ'tt lij måtam saa'mi aazztumšest uvddum lää'jj 3 §:st le'be pä'rggmannu 24 peei'v 1984 uvddum säâ'mlää'jj (611/1984) 12 §:st šiöttuum räâ'jtôözzi vuällsaž, peäss luöväš tai šiötlmi meâldlaž ââ'nmem-meârstes, peäss töt luöväš seämmast še peäggum räâ'jtôözzin.

Mäddmetteemstrooi'tel âlgg jie'llemviökk-kôöskôöskôs i'lmmtôözz vuâðald tuejjeed ää'sšest meärkkôözz kiiddâlmrekisteera di lää'jjčuârvvam- da kiddeemrekisteera nu'tt ko oudpeä'lnn 45 §:st šiötteet.

Tät asetôs puätt viö'kke tä'lvvmannu 23 peei'v 2026

He'Issnest 19.2.2026

Mädd- da meä'cctäällminister Sari Essayah

Halltôspiisar Joon Huhtakangas